

บทที่ 4

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้ตัวแบบในนิทานประกอบหุ่นมือต่อการลดพฤติกรรมก้าวร้าวในเด็กวัยก่อนเข้าโรงเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวสูง โดยในงานวิจัยนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนอนุบาลพุทธรักษา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2539 จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถอภิปรายผลการวิจัยตามสมมุติฐานที่เสนอไว้ดังนี้

สมมุติฐานข้อที่ 1 “เด็กกลุ่มทดลองที่ได้ดูตัวแบบในนิทานประกอบหุ่นมือที่แสดงทักษะทางสังคมที่เหมาะสมจะมีพฤติกรรมก้าวร้าว ลดลงกว่า เด็กกลุ่มควบคุมที่ได้ดูนิทานประกอบหุ่นมือตามแบบเรียน ทั้งในระยะหลังทดลอง และระยะติดตามผล”

สมมุติฐานข้อที่ 2 “เด็กกลุ่มทดลองที่ได้ดูตัวแบบในนิทานประกอบหุ่นมือที่แสดงทักษะทางสังคมที่เหมาะสมจะมีพฤติกรรมก้าวร้าวในระยะหลังทดลองและติดตามผล ลดลงกว่าระยะก่อนทดลอง”

จากตารางที่ 4 และ 5 ผลการวิจัยพบว่า เด็กในกลุ่มทดลองที่ได้ดูตัวแบบในนิทานประกอบหุ่นมือที่แสดงทักษะทางสังคมที่เหมาะสมมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้ดูตัวแบบในนิทานประกอบหุ่นมือตามแบบเรียน ทั้งในระยะหลังทดลอง และระยะติดตามผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจากตารางที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า เด็กในกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมก้าวร้าวในระยะหลังทดลอง ลดลงกว่าระยะก่อนทดลอง และพบว่าในระยะติดตามผล เด็กในกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงกว่าระยะก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าผลการวิจัยนี้สนับสนุนสมมุติฐานข้อที่ 1 และสมมุติฐานข้อที่ 2 แต่อย่างไรก็ตามผลการวิจัย พบว่าค่าร้อยละของช่วงเวลาการเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กกลุ่มทดลองในระยะติดตามผลเพิ่มขึ้นจากระยะหลังทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

การที่เด็กกลุ่มทดลองที่ได้ดูตัวแบบในนิทานประกอบหุ่นมือที่แสดงทักษะทางสังคมที่เหมาะสม มีพฤติกรรมก้าวร้าว ลดลงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้ดูตัวแบบในนิทานประกอบหุ่นมือตาม

แบบเรียน เนื่องจาก เด็กเกิดการเรียนรู้จากตัวแบบ และเลียนแบบพฤติกรรมที่ตัวแบบกระทำ เป็น เพราะ เด็กวัยก่อนเข้าโรงเรียน (2-6 ปี) อยู่ในวัยแห่งการเลียนแบบ (สุชา จันท์ธอม, 2536) และชอบ ฟังนิทาน ชอบคิด ชอบจินตนาการ (กิตติวดี บุญชื่อ, 2527) ดังนั้นการที่เด็กกลุ่มทดลองได้ดูตัวแบบ ในนิทานประกอบหุ่นมือที่แสดงทักษะทางสังคมที่เหมาะสม ทำให้เด็กเกิดการเลียนแบบตัวแบบใน นิทานประกอบหุ่นมือที่แสดงทักษะทางสังคมที่เหมาะสม เพราะตัวแบบมีลักษณะใกล้เคียงกับเด็ก ทำให้เด็กสามารถเลียนแบบได้ง่าย และการที่เด็กกลุ่มทดลองได้เห็นตัวแบบหลายๆครั้งก็จะช่วยให้ เด็กกลุ่มทดลองจดจำพฤติกรรมของตัวแบบได้ดี (Wilson & O' Leary, 1980) และตัวแบบที่ใช้ใน การทดลองครั้งนี้ เป็นตัวแบบในนิทานประกอบหุ่นมือซึ่งเป็นตัวแบบสัญลักษณ์ที่มีประสิทธิภาพ และมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของเด็ก เด็กจะเรียนรู้พฤติกรรม ทั้งจากการกระทำ และคำพูด รวมถึง คุณธรรม จริยธรรม หรือทักษะทางสังคมที่ตัวแบบแสดงออกมา (Bandura, 1986) นิทานที่สอดแทรก จริยธรรม คติธรรม จะทำให้เด็กเกิดเจตคติที่ดี และมีคุณลักษณะทางสังคมที่เหมาะสมเป็นที่ต้องการ ของสังคม (วัชรารักษ์ พิมพ์ใจพงศ์, 2528) และจากการที่ตัวแบบในนิทานประกอบหุ่นมือที่แสดง ทักษะทางสังคมที่เหมาะสม ที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ ได้กำหนดให้ตัวแบบได้รับแรงเสริม เมื่อแสดง ทักษะทางสังคมที่เหมาะสม โดยจะได้รับคำชมเชยจากครู และการยอมรับจากเพื่อนๆ ดังนั้น ผู้สังเกตที่เป็นเด็กกลุ่มทดลองจึงคาดหวังว่าจะได้รับผลกรรมดั่งเช่นตัวแบบได้รับ (Bandura, 1977) จึงทำให้เด็กกลุ่มทดลองเกิดการเลียนแบบพฤติกรรมจากตัวแบบ จึงทำให้เด็กกลุ่มทดลองที่ได้ดู นิทานประกอบหุ่นมือที่แสดงทักษะทางสังคมที่เหมาะสม มีพฤติกรรมก้าวร้าว ลดลงกว่า เด็กกลุ่ม ควบคุมที่ได้ดูนิทานประกอบหุ่นมือตามแบบเรียน

การที่เด็กกลุ่มทดลองเรียนรู้พฤติกรรมจากตัวแบบในนิทานประกอบหุ่นมือที่แสดงทักษะ ทางสังคมที่เหมาะสม นั้นเป็นเพราะเด็กเกิดการเรียนรู้จากการสังเกต คือ ตัวแบบที่นำมาเสนอให้กับ เด็กนั้นเป็นตัวแบบนิทานที่เด็กมีความชอบอยู่แล้วเพราะในเด็กวัยก่อนเข้าโรงเรียนจะชอบฟังนิทาน และยิ่งเมื่อนำนิทานมาเล่าประกอบหุ่นมือ ซึ่งมีการเคลื่อนไหวได้จึงทำให้เด็กสนใจ และเกิดการจดจำ ได้ดีจะส่งผลให้เด็กแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบได้ง่าย ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura (1977) ที่กล่าวว่า พฤติกรรมของบุคคลเกิดจากประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่ง เป็นการเรียนรู้โดยอาศัยกระบวนการสังเกตจากตัวแบบ

ส่วนในระยะติดตามผล เด็กกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมก้าวร้าวเพิ่มขึ้นจากระยะหลังทดลอง เล็กน้อย เพราะเด็กไม่ได้ดูตัวแบบที่แสดงทักษะทางสังคมที่เหมาะสมอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้เด็กใน กลุ่มทดลองมีพฤติกรรมก้าวร้าว ในระยะติดตามผลเพิ่มขึ้นจากระยะหลังทดลอง แต่ยังคงมี พฤติกรรมก้าวร้าวลดลงกว่าระยะก่อนทดลอง

ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า การที่เด็กกลุ่มทดลอง ที่ได้ฟังนิทานประกอบหุ่นมือที่แสดงทักษะทางสังคมที่เหมาะสม มีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลง มากกว่ากลุ่มควบคุม ที่ได้ฟังนิทานประกอบหุ่นมือตามแบบเรียน ในระยะหลังทดลอง และติดตามผล นั้นเป็นผลมาจาก การที่กลุ่มทดลองได้ดูตัวแบบสัญลักษณ์ และได้รับแรงเสริมทางสังคมซึ่งเป็นผลกระทบทางบวกที่เด็กได้รับแล้วพึงพอใจ ซึ่งนิทานประกอบหุ่นมือตามแบบเรียนของกลุ่มควบคุมไม่มีตัวแบบเช่นนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฟิมพิไล ทองไพบูลย์ (2529) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบการเรียนรู้พฤติกรรมเอื้อเฟื้อของเด็กจากตัวแบบในนิทานประกอบภาพ กับตัวแบบในนิทานประกอบหุ่นมือ ผลปรากฏว่า กลุ่มทดลองที่ได้ดูตัวแบบในนิทานประกอบภาพและได้ดูนิทานประกอบหุ่นมือ มีพฤติกรรมเอื้อเฟื้อสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้ดูตัวแบบ และยังพบว่ากลุ่มทดลองที่ได้ดูตัวแบบในนิทานประกอบภาพ และกลุ่มทดลองที่ได้ดูตัวแบบในนิทานประกอบหุ่นมือ มีพฤติกรรมเอื้อเฟื้อไม่แตกต่างกัน งานวิจัยของชูพงศ์ ปัญจมะวัต (2533) ที่ได้ใช้ตัวแบบในนิทานประกอบภาพเพื่อเพิ่มพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับเพื่อนในเด็กอนุบาลที่มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมต่ำ ผลปรากฏว่า ตัวแบบในนิทานประกอบภาพสามารถเพิ่มพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในเด็กอนุบาลที่มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนต่ำได้ และงานวิจัยของชานาทิพ ละม่อม (2535) ที่ศึกษาการเปรียบเทียบผลการใช้ตัวแบบสไลด์ภาพการ์ตูนที่มีต่อการเพิ่มพฤติกรรมร่วมมือของเด็กที่มีการร่วมมือต่ำในระดับอายุต่างกัน ผลปรากฏว่าเด็กที่ได้ดูตัวแบบจะมีพฤติกรรมร่วมมือมากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้ดูตัวแบบ นอกจากนี้สุริย์ กสิวิทย์อำนวย (2537) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ ผลของการใช้เทคนิคตัวแบบการชี้แนะ และการเสริมแรงทางบวกในการเรียนรู้คำศัพท์ใหม่ของเด็กดาวนซินโดรม ที่มีอายุระหว่าง 3-4 ปี ผลปรากฏว่า เด็กในกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของจำนวนคำศัพท์ที่ได้จากการทดสอบวัดความสามารถด้านความเข้าใจคำศัพท์สูงกว่ากลุ่มควบคุม และ Donescher & Susan M. (1986) ศึกษาถึงอิทธิพลของตัวแบบที่เป็นผู้ใหญ่ในการส่งเสริมให้เด็กก่อนวัยเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ คือพฤติกรรมความร่วมมือ การแบ่งปันและการช่วยเหลือ ผลจากการวิจัยพบว่าโปรแกรมในห้องเรียนที่ใช้ตัวแบบผู้ใหญ่สามารถเพิ่มพฤติกรรมร่วมมือของเด็กอย่างมีนัยสำคัญมากกว่ากลุ่มควบคุม ในระยะหลังทดลอง และในระยะติดตามผล

งานวิจัยของ บรรพต พรประเสริฐ (2530) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ การเปรียบเทียบมโนทัศน์ทางจริยธรรมของนักเรียนอนุบาลโดยใช้นิทานและเกม ผลปรากฏว่า เด็กที่ได้ดูนิทานมีมโนทัศน์ทางจริยธรรมสูงขึ้นและการสอนโดยใช้นิทานมีความคงทนในการเรียนรู้ นอกจากนี้ Mossburg (1980) ทำการวิจัยโดยใช้โปรแกรมโทรทัศน์เสนอตัวแบบที่แสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ได้ทำพฤติกรรมร่วมมือ พฤติกรรมเอื้อเฟื้อ และการช่วยเหลือ ผลการวิจัย พบว่า เด็กกลุ่มตัวอย่างที่ได้ดูภาพยนตร์ตัวแบบสามารถเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ในระยะทดสอบก่อนการทดลอง มาสู่

ระยะทดสอบหลังการทดลองได้ และ Bryan T. (1982) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเพิ่มทักษะทางสังคมให้แก่เด็กนักเรียน โดยครูจะใช้อุปกรณ์ในการเสนอตัวแบบที่แสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์โดยผ่านสื่อจากวิดีโอ ภาพยนตร์จากแผ่นฟิล์ม และใช้วิธีการเสริมแรง เช่น ให้คำชมแก่เด็ก รวมทั้งมีการประเมินผลกลับเมื่อแสดงพฤติกรรมออกมา ซึ่งพบว่าวิธีการจัดการเรียนรู้พฤติกรรมที่พึงประสงค์แก่เด็กด้วยวิธีการดังกล่าวสามารถเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้แก่เด็กได้ทั้งในสถานการณ์ห้องเรียน การอยู่ร่วมในสภาพการณ์ที่จัดขึ้นและที่บ้านได้

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ตัวแบบในนิทานประกอบหุ่นมือที่แสดงทักษะทางสังคมที่เหมาะสม มีผลทำให้กลุ่มทดลองมีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลงซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้